

Metodický materiál odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku z pobytu

1. Poplatník poplatku

Poplatníkem poplatku je podle § 3 zákona o místních poplatcích osoba, která v obci není přihlášená. Pojem přihlášení fyzické osoby v obci vymezuje § 16c zákona o místních poplatcích, podle kterého se za ně považuje přihlášení k trvalému pobytu podle zákona o evidenci obyvatel, nebo v případě cizinců – za splnění dalších podmínek – ohlášení místa pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu nebo zákona o dočasné ochraně cizinců.

2. Předmět poplatku

Předmětem poplatku je podle § 3a zákona o místních poplatcích úplatný pobyt trvající nejvýše 60 po sobě jdoucích kalendářních dnů u jednotlivého poskytovatele pobytu, s výjimkou pobytu, při kterém je na základě zákona omezoována osobní svoboda, a pobytu ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče, pokud je tento pobyt hrazenou zdravotní službou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění nebo pokud je její součástí, s výjimkou lázeňské léčebně rehabilitační péče.

Poplatek je zaměřen na krátkodobé pobyty, které budou mít v praxi vesměs rekreační a turistickou povahu, nicméně není vázán na konkrétní účel pobytu. Stejně tak není vázán na druh ubytovacího prostoru, ve kterém je pobyt realizován, není tedy podmíněn pobytem v zařízení určeném k poskytování přechodného ubytování, ale vztahuje se i na všechny ostatní případy (umožnění stanování na zahradě, krátkodobé ubytování v bytě v rámci sdílené ekonomiky apod.)

3. Plátce poplatku

Poplatek je odváděn prostřednictvím plátce poplatku, kterým je podle § 3f zákona o místních poplatcích poskytovatel úplatného pobytu. Tento plátce poplatku je povinen vybrat poplatek od poplatníka a ve lhůtě stanovené obecně závaznou vyhláškou jej odvést správci poplatku.

Zákon o místních poplatcích ukládá plátcům i povinnost vést a po stanovenou dobu uchovávat evidenční knihu a stanoví výčet evidovaných údajů i způsob vedení evidence (§ 3g). Pořadatelům masových kulturních či sportovních akcí poskytujícím pobyt jejich účastníkům pak umožňuje za stanovených podmínek plnit evidenční povinnost plátce poplatku ve zjednodušeném rozsahu podle § 3h zákona o místních poplatcích. Za porušení povinností ohledně vedení evidenční knihy může správce poplatku uložit plátcům pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy až do výše 500 000 Kč podle § 247a odst. 1 písm. b) daňového řádu.

4. Sazba poplatku

V souvislosti s § 14 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích je stanovení sazby poplatku povinnou náležitostí obecně závazné vyhlášky. Sazba se vztahuje ke každému započatému dni pobytu, s výjimkou dne jeho počátku (který se ve výši poplatku nezohledňuje), a její výše nesmí podle § 3d zákona o místních poplatcích překročit částku 50 Kč. V tomto zákonném limitu může obec stanovit výši sazby podle svého uvážení a nemusí ji v obecně závazné vyhlášce nijak zdůvodňovat. Poplatek nelze stanovit paušální částkou.

5. Osvobození a úlevy od poplatku

Podle ustanovení § 3b odst. 1 a 2 zákona o místních poplatcích je od místního poplatku z pobytu osvobozena osoba:

- nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, a její průvodce,
- mladší 18 let,
- hospitalizovaná na území obce ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče s výjimkou osoby, které je poskytována lázeňská léčebně rehabilitační péče,
- pečující o děti na zotavovací akci nebo jiné podobné akci pro děti podle zákona upravujícího ochranu veřejného zdraví konaných na území obce,
- vykonávající na území obce sezónní práci pro právnickou nebo podnikající fyzickou osobu nebo
- pobývajících na území obce
 - ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy anebo školském zařízení pro preventivně výchovnou péči anebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
 - v zařízení poskytujícím ubytování podle zákona upravujícího sociální služby,

- v zařízení sloužícím k pomoci lidem v ohrožení nebo nouzi provozovaném veřejně prospěšným poplatníkem daně z příjmů právnických osob, nebo
- za účelem výkonu záchranných nebo likvidačních prací podle zákona o integrovaném záchranném systému,
- příslušník bezpečnostního sboru, voják v činné službě, státní zaměstnanec nebo zaměstnanec České republiky pobývajících na území obce v zařízení ve vlastnictví České republiky nebo této obce v souvislosti s plněním služebních nebo pracovních úkolů.

Nad rámec výše uvedeného zákonného osvobození může obec na základě § 14 odst. 3 zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce upravit další osvobození či úlevy od poplatku. Rozsah a konkrétní podoba dalšího osvobození či úlev je na uvážení obce s ohledem na místní podmínky a její potřeby a zájmy. Příslušná úprava však nesmí působit diskriminačně, tj. nesmí zvýhodňovat určitou skupinu poplatníků bez racionálního a legitimního důvodu.

S ohledem na to, že je poplatek z pobytu odváděn prostřednictvím plátce poplatku (který je navíc povinen zapisovat údaje týkající se fyzické osoby, které poskytuje úplatný pobyt, včetně výše od ní vybraného poplatku nebo důvodu jejího osvobození od poplatku, do evidenční knihy), uplatní poplatník z povahy věci případný nárok na osvobození či úlevu u tohoto plátce poplatku.

6. Ohlašovací povinnost

Na základě ustanovení § 14a odst. 1 zákona o místních poplatcích je plátce povinen podat správci poplatku ohlášení. **Rozsah údajů, které plátce v ohlášení uvádí, není obec v obecně závazné vyhlášce oprávněna určovat; tyto údaje jsou stanoveny přímo v § 14a odst. 2 a 3 zákona o místních poplatcích. Obec je toliko povinna na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce stanovit lhůtu pro podání ohlášení, nevyloučí-li obec tuto povinnost v obecně závazné vyhlášce.**

U poplatku z pobytu je nutné ohlašovací povinnost nezbytné **vykládat s přihlédnutím k charakteru předmětného poplatku, kdy plátce poplatku nemůže v okamžiku podání (jednorázového) ohlášení disponovat všemi údaji**, na základě nichž by mohl správce poplatku poplatek stanovit platebním výměrem k přímé úhradě v případě, že plátcem vybrané poplatky nebudou odvedeny včas nebo ve správné výši. Současně je nezbytné přihlížet ke skutečnosti, že **povinnost**

podat ohlášení je konstruována jako jednorázová (po jeho podání se oznamují se pouze změny údajů uvedených v ohlášení), **avšak plátce poplatky vybírá průběžně a odvádí je správci poplatku ve stanovených lhůtách splatnosti.** Konečně je nezbytné zohledňovat skutečnost, že **plátce poplatku má zákonem uloženou evidenční povinnost** (§ 3g zákona o místních poplatcích), v rámci které údaje rozhodné pro stanovení poplatku plátcí k přímé úhradě zaznamenává.

S ohledem na uvedené nelze v rámci obecně závazné vyhlášky uvádět, že plátce poplatku má povinnost v rámci podání ohlášení či oznamování změn údajů uvedených v ohlášení uvádět počty poplatníků, jimž poskytl úplatný pobyt a délku jejich pobytu, počty poplatníků osvobozených od poplatku a důvody osvobození či celkovou výši vybraných poplatků apod. **Všechny tyto údaje vyplývají ze záznamů v evidenční knize, kterou si správce poplatku může např. v případě pochybností o správné výši odváděných poplatků vyžádat k předložení, případně za účelem odstranění svých pochybností využít dalších vyhledávacích a kontrolních postupů stanovených v daňovém řádu.**

Za porušení ohlašovací povinnosti může správce poplatku uložit plátcí pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy až do výše 500 000 Kč podle § 247a odst. 1 písm. a) daňového řádu. Dodatečné splnění ohlašovací povinnosti na výzvu správce poplatku lze vynutit uložením pořádkové pokuty podle § 247 odst. 2 daňového řádu.

Změnu údajů uvedených v ohlášení je plátce povinen podle ustanovení § 14a odst. 4 zákona o místních poplatcích oznámit správci poplatku do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Obec je oprávněna v obecně závazné vyhlášce tuto lhůtu prodloužit (nikoli však zkrátit). I porušení této oznamovací povinnosti ze strany plátce představuje nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy ve smyslu shora citovaného ustanovení daňového řádu, se stejnými důsledky.

Povinnost ohlásit údaj nebo oznámit jeho změnu se podle ustanovení § 14a odst. 5 nevztahuje na údaj, který může správce poplatku automatizovaným způsobem zjistit z rejstříků nebo evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup (např. referenční údaje ze základního registru obyvatel, údaje z informačního systému evidence obyvatel a informačního systému cizinců). Okruh těchto údajů (který se může u jednotlivých správců poplatků lišit) zveřejní správce poplatku podle téhož ustanovení na své úřední desce.

Jak již bylo výše zmíněno, obec může obecně závaznou vyhláškou ohlašovací povinnost plátce vyloučit [§ 14 odst. 3 písm. c) zákona o místních poplatcích]. Využití

této možnosti lze doporučit pouze za situace, pokud by správce poplatku měl i bez ohlášení k dispozici všechny údaje potřebné pro správu poplatku. Pokud obec ohlašovací povinnost plátce nevyloučí, musí na základě § 14 odst. 2 písm. b) zákona o místních poplatcích v obecně závazné vyhlášce určit lhůtu pro podání ohlášení.

7. Splatnost a způsoby placení poplatku

V obecně závazné vyhlášce musí obec s ohledem na § 14 odst. 2 písm. c) zákona o místních poplatcích stanovit splatnost poplatku. Splatnost si obec upraví dle svých podmínek. Splatnost je třeba stanovit tak, aby byla příslušná povinnost reálně splnitelná.

Způsoby placení místního poplatku jsou upraveny v § 163 odst. 3 daňového řádu. Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit další způsob placení a jemu odpovídající den platby poplatku, než je způsob placení a den platby podle daňového řádu. Obce nejsou oprávněny v obecně závazných vyhláškách daňovým řádem stanovené způsoby placení místního poplatku jakkoliv omezovat (např. stanovit možnost platit poplatek pouze v hotovosti).

-
- tento metodický materiál zohledňuje právní stav k 1. lednu 2024;
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud
-

Ministerstvo vnitra je v rámci své působnosti příslušné k posuzování zákonnosti obecně závazné vyhlášky.

Ústředním orgánem státní správy pro daně a poplatky je Ministerstvo financí.

Aktualizováno k datu: 1. srpna 2023

Zpracoval: odbor veřejné správy, dozoru a kontroly ve spolupráci s Ministerstvem financí